

Maakunnallinen vammaisneuvosto

Aika tiistai 4.2.2020, klo 10.00 –11.47
Paikka Yritystalo Evald, Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola. Kokoustila Aava, pohjakerros.

Osallistujat Leo Saari, Vanhus- ja vammaisneuvosto, Veteli
Raija Heikkinen, Vanhus. ja vammaisneuvosto, Lestijärvi
Anders Nyberg, Pohjanmaan Näkövammaiset, Kokkola
Elina Kinnunen, Kokkolanseudun Invalidit ry & Neuroyhdistys ry, Kokkola
Minna Kallio-Järvinen, Diabetes yhdistys ry, Kokkola
Päiviö Vertanen, Kansanlääkintäseura ry, Kannus
Satu Heinoja, pysyvä asiantuntijajäsen, koko maakunta
Anneli Palosaari, Soiten hallituksen edustaja
Jaana Kallio, Soiten hallituksen edustaja
Jussi Salminen, kehittämisjohtaja, Soite, neuvoston esittelijä
Paul Granvik, palveluneuvoja, Soite, neuvoston sihteeri

§ 1 KOKOUKSEN AVAUS

Esitys:

Kokouksen avaa iältä vanhin edustaja, joka toimii puheenjohtajan varsinaisen puheenjohtajan valintaan saakka. Todetaan osallistujat. Samalla hyväksytään ja merkitään tiedoksi neuvoston valintaprosessi, joka on liitteenä (Liite 1).

Päätös:

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin jäsen Leo Saari, joka avasi kokouksen. Sihteeri Granvik totesi osallistujat. Esittelijä Salminen kertasi lyhyesti hyvässä hengessä sujuneen neuvoston valintaprosessin, joka hyväksyttiin ja merkittiin tiedoksi.

§ 2 KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Esitys:

Kokous todetaan lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Kokousajankohdasta on ilmoitettu hyvissä ajoin voimassa olevan toimintasäännön mukaisesti.

Päätös:

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

§ 3 MAAKUNNALLISEN VAMMAISNEUVOSTON PUHEENJOHTAJAN JA VARAPUHEENJOHTAJAN VALINTA

Esitys:

Neuvosto päättää valita keskuudestaan puheenjohtajan sekä varapuheenjohtajan. Esittelijä Salminen pyysi ehdotuksia puheenjohtajaksi, mutta kun niitä ei tullut hän itse esitti puheenjohtajaksi Anders Nybergia, jota kannatettiin. Muita ehdotuksia ei tullut, joten puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti Nyberg, joka kiitti kunniaa ja ryhtyi johtamaan kokousta.

Esittelijä Salmisen pyydettyä ehdotuksia varapuheenjohtajaksi esitettiin Leo Saarta, jota myös kannatettiin. Muita ehdotuksia ei tullut joten varapuheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti Saari.

Päätös:

Neuvosto päätti valita puheenjohtajaksi Anders Nybergin ja varapuheenjohtajaksi Leo Saaren.

§ 4 EDELLISEN KOKOUKSEN PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

Esitys:

Vammaisneuvosto päättää hyväksyä edellisen kokouksen 12.11.2019 pöytäkirjan (Liite 2).

Päätös:

Neuvosto hyväksyi edellisen kokouksen pöytäkirjan sellaisenaan.

§ 5 VARAJÄSENET JOKILAAKSOITTAIN

Esitys:

Valitaan neuvostoon varajäsenet Jokilaaksoittain. Lestijokilaakson varajäseneksi on kaavailtu Marketta Similää, mutta hänen lisäksi tarvitaan varajäsen edustamaan Perhonjokilaaksoa. Neuvosto päättää nimetä Perhonjokilaakson varajäsenen.

Esittelijä Salminen kertoi, että neuvoston kokoonpanosta puuttuu vielä Perhonjokilaakson varajäsen ja hän halusi tietää, olisiko jäsenillä esittää ketään henkilöä sellaiseksi. Jäsen Saaren esitettyä Perhosta kotoisin olevaa Asta Pilvilampea kyseiseksi varajäseneksi, sai se kannatusta. Muita ehdotuksia ei tullut, joten Perhonjokilaakson varajäseneksi valittiin Pilvilampi.

Päätös:

Neuvosto päätti valita Perhonjokilaakson varajäseneksi Asta Pilvilammen.

§ 6 ESITTELY, PÖYTÄKIRJAN LAATIMINEN JA TARKASTAMINEN

Esittelijän esitys on käsittelyn pohjana. Jos esittelijä on muuttanut esityslistalla olevaa esitystä ennen kuin neuvosto on tehnyt päätöksen asiasta, pohjaesitys on muutettu esitys. Jos esitys on peruutettu, asia on poistettava esityslistalta, jollei neuvosto toisin päättä.

Pöytäkirjan kirjoittaa puheenjohtajan johdolla pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa esittelijä ja pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan neuvoston päättämällä tavalla.

Esitys:

Neuvosto päättää todeta

1. että kehittämisjohtaja Jussi Salminen toimii neuvoston kokouksissa esittelijänä
2. että palveluneuvoja Paul Granvik toimii neuvoston kokouksissa pöytäkirjanpitäjänä
3. että pöytäkirja tarkastetaan neuvoston päättämällä tavalla, joksi esitetään seuraavaa. Kokouksen jälkeen lähetetään pöytäkirja neuvoston jäsenille, joilla on mahdollisuus esittää muutoksia. Virallisesti pöytäkirja tarkastetaan seuraavassa kokouksessa.

Päätös:

Neuvosto päätti esittelystä sekä pöytäkirjan laatimisesta ja tarkistamisesta esittelijä Salmisen esittämällä tavalla. Lisäksi neuvosto päätti että pöytäkirja voidaan tarvittaessa myös tarkistaa kokouksessa, jos kyse on kiireellisestä asiasta.

§ 7 SALASSAPITO JA VAITIOLOVELVOLLISUUS

Laissa viranomaisen toiminnan julkisuudesta 21.5.1999/621 on säädetty viranomaisen toimintaa koskevista salassapitovelvoitteista, kuten asiakirjajulkisuus (22 §) sekä vaitiolovelvollisuus ja hyväksikäyttökielto (23 §). Viranomaisen asiakirja on pidettävä salassa, jos se tässä laissa tai muussa laissa on säädetty salassa pidettäväksi tai jos viranomainen lain nojalla on määrännyt

sen salassa pidettäväksi taikka jos se sisältää tietoja, joista lailla on säädetty vaitiolovelvollisuus. Salassa pidettävä viranomaisen asiakirjaa tai sen kopiota tai tulostetta sitä ei saa näyttää eikä luovuttaa sivulliselle eikä antaa teknisen käyttöyhteyden avulla tai muulla tavalla sivullisen nähtäväksi tai käytettäväksi.

23 § Vaitiolovelvollisuus ja hyväksikäyttökielto 1 mom. "Viranomaisen palveluksessa oleva samoin kuin luottamustehtävää hoitava ei saa paljastaa asiakirjan salassa pidettävää sisältöä tai tietoa, joka asiakirjaan merkittynä olisi salassa pidettävä, eikä muutakaan viranomaisessa toimissaan tietoonsa saamaa seikkaa, josta lailla on säädetty vaitiolovelvollisuus. Vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvaa tietoa ei saa paljastaa senkään jälkeen, kun toiminta viranomaisessa tai tehtävän hoitaminen viranomaisen lukuun on päättynyt".

§ 23:n kolmannessa momentissa todetaan, että em. kohdassa tarkoitettu henkilö ei saa käyttää salassa pidettäviä tietoja omaksi tai toisen hyödyksi tai toisen vahingoksi. Lisäksi salassapidosta on säädetty sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (22.9.2000/812) koskevassa laissa. Se säätää sosiaalihuollon tietojen salassapidosta ja vaitiolovelvollisuudesta seuraavaa: 14 § 1 mom. "Sosiaalihuollon asiakirjat, jotka sisältävät tietoja sosiaalihuollon asiakkaasta tai muusta yksityisestä henkilöstä, ovat salassa pidettäviä."

15 § 1 mom. "Sosiaalihuollon järjestäjä tai tuottaja taikka niiden palveluksessa oleva samoin kuin sosiaalihuollon luottamustehtävää hoitava, ei saa paljastaa asiakirjan salassa pidettävää sisältöä tai tietoa, joka asiakirjaan merkittynä olisi salassa pidettävä, eikä muutakaan sosiaalihuollon tehtävissä toimiessaan tietoonsa saamaansa seikkaa, josta lailla on säädetty vaitiolovelvollisuus.

Vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvaa tietoa ei saa paljastaa senkään jälkeen, kun toiminta sosiaalihuollon järjestäjän tai tuottajan palveluksessa tai tehtävän hoitaminen niiden lukuun on päättynyt."

Terveystieteiden laissa potilaan asemasta ja oikeuksista 17.8.1992/785 määrittelee vastaavasti potilasasiakirjoihin liittyvien tietojen salassapidosta. Potilasasiakirjoihin sisältyvät tiedot ovat salassa pidettäviä.

Vaitiolovelvollisuuden osalta on hyvä nyrkkisääntö se, ettei kerro julkisuudessa sanakaan niistä asiakirjatiedoista ja keskusteluista, jotka liittyvät salassa pidettäviin asioihin. Salassapidon ja vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluu myöskin se, kuka sosiaali- ja terveystieteiden esim. kenen vanhemmat saavat kotiapua tai asuvat vanhainkodissa.

Esitys:

Neuvosto päättää merkitä edellä mainitut säädökset tiedoksi ja noudatettavaksi.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi ja noudatettavaksi.

§ 8 TYÖVALIOKUNNAN JÄSENTEN NIMEÄMINEN

Edellisen maakunnallisen vammaisneuvoston antaman evästyksen mukaisesti neuvosto voi valita keskuudestaan työvaliokunnan valmistelemaan neuvoston käsiteltäväksi tulevia asioita. Siihen kuuluu puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi esittelijä ja toimialuejohtaja sekä tarvittaessa kaksi neuvoston jäsentä riippuen asiayhteydestä.

Työvaliokunta on päätösvaltainen, jos paikalla on yli puolet jäsenistä. Työvaliokunnan perustaminen on tarkoituksenmukaista, koska voi tulla tarve nopeaan lausunnon antamiseen.

Esitys:

Neuvosto nimeää maakunnallisen vammaisneuvoston työvaliokunnan.

Päätös:

Neuvosto päätti nimetä työvaliokunnan jäseniksi puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, esittelijän, kehitysvamma- ja vammaispalveluiden toimialuejohtajan ja sihteerin sekä kaksi neuvoston jäsentä aina käsiteltävä asia huomioiden.

§ 9 MAAKUNNALLISEN VAMMAISNEUVOSTON TOIMINTASÄÄNNÖN PÄIVITTÄMINEN

Edellisen maakunnallisen vammaisneuvoston hyväksymä toimintasääntö oli liitteenä (Liite 3). Esittelijä Salmisen mukaan nykyinen toimintasääntö on hyvä pohja, mutta sitä tulee päivittää mm. siltä osin, että Sote-maakunta ei nyt toteudu suunnitellulla tavalla.

Esitys:

Neuvosto päättää

1. aloittaa toimintasäännön päivittämisen
2. antaa evästyksiä asian jatkovalmisteluun
3. lopullisesti asiasta neuvoston seuraavassa kokouksessa

Päätös:

Neuvosto päätti edetä toimintasäännön päivittämisessä esittelijän esittämällä tavalla. Jäsenet tutustuvat seuraavaksi tarkemmin nykyiseen toimintasääntöön ja tekevät sen pohjalta ehdotuksia sen päivittämiseksi nykytilaa vastaavaksi. Päivitykset jäsenten tulee lähettää sähköpostitse esittelijä Salmiselle tai sihteerin Granvikille, jotka tekevät toimintasääntöön esitetyt muutokset/korjaukset. Muutettu/korjattu toimintasääntö käsitellään/ hyväksytään neuvoston seuraavassa kokouksessa.

§ 10 INFORMAATIOTA VALTAKUNNALLISESTA SOTE-KESKUS HANKKEESTA JA ALUEELLISESTA HYVINVOINTIKERTOMUKSESTA

Hallitus tulee tekemään tulevaisuuden sote-keskuslinjaukset 16.1.2020. Määräraahaku avautuu viikon sisällä tästä ja päättyy 31.3.2020. Keski-Pohjanmaa tulee saamaan kaikkiaan 1,62 milj.€ 100% valtionosuudella. Tulevaisuuden sote-keskushankkeen määrärahaa tulevat kaikki maakunnat saamaan, kunhan tietyt reunaehdot toteutuvat (5 osiota).

Soiten kehittämispalvelut koordinoi alueellista HYTE (hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen) yhteistyötä (esim. kuntien ja Soiten HYTE koordinoijien/yhteyshenkilöiden työryhmien vetäminen ja alueellisten suunnitelmien laatiminen). Yhteistyön tukemiseksi ollaan laatimassa alueellista hyvinvointikertomusta ja-suunnitelmaa Soiten jäsenkuntien alueelle. Hyvinvointikertomus sisältää tietoa mm. alueen väestön hyvinvoinnin tilasta, hyvinvoinnin edistämiseksi tehdyistä toimista sekä rakenteista. Alueellinen suunnitelma pohjautuu kuntien nostamiin HYTE tavoitteisiin ja sisältää lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman (yhteistyössä LAPE ja Soiten perheiden palvelut), mielenterveys- ja päihdestrategian, turvallisuussuunnitelman ja suunnitelman terveellisten elintapojen (terveysliikunta, uni ja ravitsemus) edistämiseksi.

Alueellinen suunnitelma valmistuu keväällä 2020 siten, että se viedään Soiten valtuustoon ja tiedoksi kuntien hallituksiin ja valtuustoihin. Kuntien HYTE koordinoinnista vastaavien toiveesta hyvinvointisuunnitelman pohjalta laaditaan myös alueellinen hyvinvointisopimus, jolla voidaan sitouttaa alueen toimijoita suunnitelman tavoitteisiin.

Esitys:

Neuvosto päättää merkitä saadun informaation tiedokseen ja antaa evästyksiä kyseisen asian jatkovalmisteluun.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi. Lisäksi neuvosto kiitteli sitä, että painopistettä ollaan siirtämässä ennaltaehkäisyyn, mikä on sen mielestä tärkeää.

§ 11 OSALLISTU-OHJELMA

Maakuntauudistuksen aikana aloitettiin, yhdessä alueiden toimijoiden kanssa, alueellisen Osallistu-ohjelman laadinta. Ohjelmassa on kuvattuna myös Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveyspalvelukuntayhtymä Soiten asiakas- ja asukasosallisuuden nykytila ja sen kehittäminen. Soteuudistuksen kariuduttua ohjelma supistui koskemaan yksistään Soiten palveluja ja niiden kehittämiseen liittyvää asiakas- ja asukasosallisuutta. Osallistu-ohjelma on liitteenä (Liite 4).

Esitys:

Neuvosto päättää merkitä tiedoksi Osallistu-ohjelman.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

§ 12 ESITYS VALTAKUNNALLISELLE VAMMAISNEUVOSTOLLE

21.8.2019 pidetyssä kokouksessa neuvosto totesi että Suomen perustuslaki ja yhdenvertaisuuslaki eivät enää toteudu kun sosiaali- ja terveyspalveluja tuotetaan yhä enenevässä määrin tietokoneen avulla. Neuvosto päätti laatia lausunnon Valtakunnalliselle vammaisneuvostolle siitä, että ihmisillä on oikeus saada palveluja myöskin jatkossa ilman tietokonetta ja sen käytön osaaamista. Sihteeri Granvik laati kyseisen lausunnon, joka hyväksyttiin sellaisenaan 12.11.2019 pidetyssä kokouksessa.

Lausunnon on nyt käsitelty kokouksissaan niin Soiten Ruotsinkielinen jaosto (15.1.2020) kuin myös Maakunnallinen vammaisneuvosto (23.1.2020), jotka hyväksyivät sen muutamin pienin muutoksin. Nuo muutokset käydään läpi kokouksessa. Korjattu lausunto on liitteenä (Liite 5).

Esitys:

Neuvosto päättää hyväksyä muutamin muutoksin täydennetyt lausunnon, ja lähettää sen tiedoksi Valtakunnalliselle vammaisneuvostolle. Siht. Granvik hoitaa lausunnon lähettämisen.

Päätös:

Neuvosto piti lausuntoa hyvänä mutta halusi, että siihen lisätään myöskin vaatimus turvallisten tietojärjestelmien käyttämisestä. IT-rikollisuus on kasvussa ja väärinkäytökset sekä erilaiset huijaukset ovat yleisiä, minkä vuoksi etenkin asiakasasioita koskevien tietojärjestelmien käyttämisen turvallisuutta tulee korostaa. Esittelijä Salminen ja sihteeri Granvik lisäävät lausuntoon neuvoston esittämän turvallisuutta korostavan näkökulman, jonka jälkeen se annetaan Maakunnallisen vammaisneuvoston, Maakunnallisen vanhusneuvoston ja Ruotsinkielisen jaoston puheenjohtajille allekirjoitettavaksi. Tämän jälkeen esitys lähetetään Valtakunnalliselle vammaisneuvostolle tiedoksi.

§ 13 AJANKOHTAISET ASIAT

Esitys: Neuvosto päättää

1. että, esityslistat lähetään varsinaisten jäsenten lisäksi varajäsenille informaation varmistamiseksi ja osallistumisen helpottamiseksi
2. merkitä tiedoksi, että sen esityksen mukaisesti Kannuksen terveyskeskuksen vastaanottoon on tulossa vesiautomaatti

3. merkitä tiedoksi, että sen esityksen mukaisesti sairaalan laboratorion kutsujärjestelmää uusitaan vuoden 2020 aikana
4. merkitä tiedoksi, että sen esityksen mukaisesti Kokkolan rautatieasemalle on tulossa kaksi tuulensuojaa
5. merkitä tiedoksi, että Sosiaali- ja terveysministeriö on asettanut työryhmän jonka tehtävänä on arvioida ja valmistella säännösehdotuksia vammaispalveluja koskevaan lainsäädäntöön
6. merkitä tiedoksi "Onnistunut sote-malli tuottaa terveyshyötyjä mahdollisimman monelle"-artikkelin
7. merkitä tiedoksi Kokkolassa 19-20.5.2020 pidettävien Valtakunnallisten kehitysvammaisten kulttuuripäivien kutsun sekä sen ohjelman ja aikataulun

Päätös:

Merkittiin tiedoksi kohtien 1-7 asiat.

Esitys:

Esittelijä Salmisen esityksestä "Ajankohtaiset asia" -pykälään päätetään lisätä Maakunnallisen vammaisneuvoston jäsenen Päiviö Vertasen osallistuminen Sosiaali- ja terveysministeriön järjestämään kuntoutuksen pyöreän pöydän keskusteluun, joka pidetään 26.2.2020.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi. Tämän lisäksi sovittiin, että jäsen Vertanen kertoo tilaisuudessa käsitellyistä asioista seuraavassa neuvoston kokouksessa.

§ 14 MUUT ESILLE TULLEET ASIAT

Esitys:

Esittelijä Salmisen esityksestä esityslistaan päätetään lisätä "Muut esille tulevat asiat" -pykälä, joka olisi jatkossa aina mukana neuvostojen tulevilla esityslistoissa sellaisia asioita varten jotka tulevat esille vasta itse kokouksessa.

Päätös:

Neuvosto päätti hyväksyä esittelijä esityksen ja lisätä "Muut esille tulevat asiat" -pykälän vakio-pykäläksi seuraaviin esityslistoihinsa.

Esitys:

Esittelijä Salminen esitti, että neuvosto pyytää Kruunupyyn vanhus- ja vammaisneuvostoa nimeämään edustajansa Maakunnalliseen vammaisneuvostoon. Tasa-arvon toteutumiseksi edustajan tulisi olla esittelijän mukaan mielellään miespuolinen.

Päätös:

Neuvosto päätti pyytää Kruunupyyn vanhus- ja vammaisneuvostoa nimeämään edustajansa Maakunnalliseen vammaisneuvostoon. Esittelijä Salminen laatii ja lähettää em. pyynnön asiassa olevalle taholle.

Esitys:

Jäsen Vertanen kertoi olevansa huolissaan siitä, että lääkärit laativat mm. epikriisit ja lausunnot yhä latinankielisin termein, josta tavallinen ihminen ei ymmärrä yleensä juuri mitään. Vertasen mukaan väärintulkinnat ja väärinymmärrykset ovat yleisiä, ja ne voivat pahimmassa tapauksessa aiheuttaa vaaratilanteita. Vertasen mielestä epikriisit/lausunnot tulisi laatia selkokielellä, ja hän halusi tietää, mitä neuvosto voisi tehdä asian eteenpäin viemiseksi.

Päätös:

Neuvoston mielestä Vertasen esiin nostama asia on tärkeä niin henkilön/potilaan turvallisuuden kuin myöskin hänen oikeusturvansa kannalta. Neuvosto päätti valmistella asian perusteellisesti seuraavaan kokoukseen siten, että Vertanen laatii yhdessä esittelijä Salmisen kanssa ns. "perustekstin", jonka esittelijä vie sitten sairaalan johdolle tiedoksi ja pyytää lääkäreiltä kommentteja

siihen liittyen. Perusteksti ja lääkereiltä saadut kommentit käsitellään neuvoston seuraavassa kokouksessa, jossa myöskin päätetään kuinka asiassa aiotaan edetä jatkossa.

§ 15 NEUVOSTON SEURAAVA KOKOONTUMINEN

Esitys:

Neuvosto päättää seuraavan kokouksen ajankohdan ja pitopaikan.

Päätös:

Neuvoston seuraava kokous on keskiviikkona 18.3.2020 kello 9.00 alkaen. Kokous järjestetään Kokkolassa Yritystalo Evaldin kokoustila Reimarissa, joka sijaitsee pohjakerroksessa.

§ 16 KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Esitys:

Neuvoston puheenjohtaja kiittää osallistujia ja päättää kokouksen.

Päätös:

Neuvoston puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen kello 11.47.

Anders Nyberg, pj

Jussi Salminen, esittelijä

Paul Granvik, sihteeri